

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

Tit. 15. De sacra Unctione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

ratum ante xxv. annum promoveri debet; hos tamen annos sufficit esse incœptos. Glossa & DD. in d. c. *Clement. fin.* Minoribus vero Ordinibus nullam certam ætatem præscripsit dictum Concilium, quasi hic attendenda ea sit ætas, quam sacri Canones præscriperunt, juxta declarationem Card. apud Piaf. 1. p. *prax. Episc. c. 1. art. 4. n. 1* majorque litterarum & morum, quam ætatis habenda sit ratio: ut proinde arbitrio Episcopi relictum videatur, qua ætate suscipi possint uti satis insinuat ipsum Conc. Triid. d. loco & ead. Sess. c. 5. & 6. dum eorum non meminit. In Episcopo ordinando ætas xxx. annorum exactorum ut minimum spectatur, ex eodem Conc. Sess. 7. c. 1. *De reformat.* sicut & antea semper spectata fuit c. *Cum in cunctis sup. De elect. juxta Gloss. in Clement. Generalem De ætate & qualis.* & c. Prædicta tamen in singulis Ordinibus non est de necessitate Sacramenti (quia quo ad illud nulla certa ætas requiritur, cum etiam infans, si ordinetur in sacerdotem, recepturus sit characterem; licet possit adultus factus reclamare, nisi ratum habuerit in ætate legitima: sed est de necessitate præcepti Piaf. d. loco in princ.

4. Cæterum Episcopus, ordinans scienter aliquem ante legitimam ætatem; suspendi debet à collatione Ordinum: ordinatus vero ab ipso Ordinis sic suscepti executione suspenditur, usque ad legitimam ætatem, idque in injuriam conferentis, ut in quo peccavit, puniatur, c. *vel non est compos 2. 4. junctio c. Diligens sup. De temporib. ordinat.* Videatur Covar. in *Clem. Si furiosus De homicidio p. 1. §. 1. n. 4.* ubi docet, non esse suspensum ipso jure, sed suspendendum per sententiam, secundum jus commune. Quod addo, quia hodie per Extravagantem Pii II. incip. *Cum ex sacrorum*, quam refert Piaf. d. *art. 4. n. 2.* ipso jure suspensus est (sicut & ordinatus ab alieno Episcopo sine litteris dimissoriis, vel extra tempora) & celebrans efficitur irregularis, à solo Papa absolvendus, beneficiique privati potest. Vide & Navar. in *Manuali Confess. c. 27. n. 155.* Quod si vero beneficium conferatur alicui, ætatem ad illud requisitam non habenti, collatio est nulla, quantum vis modicum desit, puta vel dies vel hora, quia in limitatis à iure non licet arbitrari Garz. *De benef. p. 7. c. 4. n. 82. & seqq.*

5. Porro Episcopum non posse super ætate

dispensare quoad dignitates seu beneficia curata, sed ad hoc ad eundem esse summum Pontificem, notat Gloss. in d. *Clement. fin. in 7. annum & c. 1. h. t. in 6. ad V. non imminuet.* & ibid. Joan. Andr. n. 2. & quidem verbis expressis, his vel similibus, *super qua, de uberioris dono gratia tecum dispensamus*, secundum stylum Curie Calder. *Cons. 8. de Rescriptis.* Verum tamen si Pontifex minori ante justam ætatem dispensativè concesserit aliquam Ecclesiam, ea ante legitimam ætatem per se non ministrabit, sed per alios idoneos; non quidem laicos, sed Clericos, c. *2. h. t.* In materia autem ætatis creditur dicto parentum vel testium. l. *De ætate D. De minoribus*, Rebuff. *De litteris prima tonsura n. 13.*

TITULUS XV. De sacra Vnctione.

§. 1.

Quæ dicatur sacra Vnctio.

1. *Definitio.*
2. *Divisio in exteriorem & Interiorem.*
3. *Ad exteriorem adhibetur Oleum benedictum & sacrum Chrisma.*
4. *Chrismate ungitur Episcopus.*
5. 6. *Oleo benedicto & Chrismate Sacerdotes, & Reges, & Christiani omnes.*

Quia in sacris Ordinibus conferendis & consecrandis Ecclesiæ ministris, usus est sacre Vnctionis, ideo sub tractatu ordinationum rethet hic Tit. positus est.

1. Estque autem sacra Vnctio, juxta Hostien. in *Summa h. t. n. 2.* sacri olei materialis delibatio seu delibatio, secundum formam Ecclesiæ traditam.

2. Estque duplex exterior, materialis scilicet & visibilis, per quam corpus ungitur: & interior, per quam invisibiliter cor, id est anima ungitur. Ponitur enim hic Cor pro Anima sive quia secundum aliquos anima in corde sedem habet; sive quia unctio non fructificat in anima nisi ex corde & voluntate procedat. Hinc si quis invitatus & contradicens Baptizetur nec rem nec characterem sacramenti Baptismi recipit, *cap. Majores §. sic inf. De Baptismo.*

3. Ad exhibendam exteriorem unctionem, quæ est signum interioris, benedicatur & consecratur oleum ex oleo olivarum, quod dicitur

dicitur Catechumenorum & infirmorum.

Item conficitur & consecratur aliud, quod vocatur Chrisma, ex oleo, designante nitorem conscientiarum; & balsamo, per quod odor bonæ famæ exprimitur.

4. Chrismate in primis quilibet Episcopus ungi debet; non tam in corpore, quam in corde: ut & interius nitorem conscientiarum, quantum ad Deum, & exterius habeat odorem bonæ famæ, quo ad proximum, Ungitur verò in capite, & in manibus.

Per caput mens intelligitur; per manus, opera, *d. s. in principio* Vtriusque unctionis rationem vide *in c. unico h. t. v. i. l. a. e. n. t. & quæ supra diximus Tit. De electis §. 7. De consecrat. Episcopi.*

5. Sacerdotes similiter inunguntur in manibus, sed oleo benedicto, quo etiam in veteri Testamento Reges ungebantur in capite: hodie vero post adventum Christi, qui est caput totius Ecclesiæ, solum inunguntur brachio, humero vel armo; tum quia iis propriè designatur Principatus, juxta illud, *Factus est Principatus super humerum ejus*; tum ut designetur differentia inter auctoritatem Pontificis & Principis potestatem, Pontifex tamè etiam hodie in capite inungitur, quia repræsentat personam capitis scilicet Christum, in Pontificali officio, *d. s. unico §. 2. in fine.* Quatuor autem Reges de jure inungi ex historiis Regni Neapolitani refert Joannes Honorius in *Summa Decret. h. t.* nempe Jerosolymitanum à Patriarcha; Francorum ab Archiepiscopo Remensi; Angelorum à Cantuariensi; Siculorum ab Archiep. Barensi, summo Pontifice vel alio Episcopo aut Cardinali cuius. Pontifex pro tempore committit: aliis vero non nisi ex privilegio id competere ibid. refert, *ex Prob. ad Monach. in c. 2. n. 3. & 4. De prob. in 6.*

Et in novo vero Testamento non solum Reges & Sacerdotes inunguntur, sed & Christiani omnes bis ante Baptismum bis oleo benedicto; primum in pectore, deinde inter scapulas: & post Baptismum bis Chrismate sancto, primum in vertice, demum in fronte *d. s. unico §. quia vero* ubi ratio harum unctionum, & in dictis partibus fiant, redditur.

Ecclesia quoque ungitur Chrismate, cum dedicatur, altare cum consecratur, primum oleo, secundo Chrismate: Calix vero, cum benedicitur, sed Chrismate tantum, *d. s. unico §. ungitur fin.*

§. II.

De Confirmatione.

1. Cur necessaria sit Confirmatio.
2. 3. 4. Definitio, Materia & Forma.
5. Minister hujus Sacramenti.
6. Qualitas confirmandorum.
7. De patris.
8. Effectus Confirmationis.

QUIA per frontis chrisimationem manus impolitio designatur, quæ alio nomine dicitur confirmatio, *e. unico, §. per frontis h. t.* & quia de extrema quoque unctione incidenter agit Pontifex in *d. s. unico*; non alienum à re fuerit de utroque hoc Sacramento aliquid subjungere,

1. Tameñ verò, ut dicitur in *can. 2. De consecrat. Distinct. 5.* continuo transitivis sufficiant regenerationis beneficia; victuris tamen necessaria sunt confirmationis auxilia ut pote per quam baptizatus armatur & instruitur ad agones & certamina hujus mundi, accepto per ipsam Spiritu Sancto, ad robur & augmentum gratiæ, *can. 1. & 2. & can. Novissime Distinct. 5.* Ut proinde nullatenus in Christiano adulto queat à baptismo separari, & unum sine altero ritè conferri non possit; licet aliquando duo sint Sacramenta, *can. 3. ad Distinct. 5.*

2. Est autem Confirmatio, unctio chrismatibus consecrati in fronte baptizati, facta ab Episcopo, sub præscripta verborum forma, ad austerè constituendum nomen Domini.

3. Materia ejus remota est Chrisma confectum ex oleo & balsamo, per Episcopum benedicto & consecrato *d. s. unico hoc sit.* proxima vero materia est unctio ex prædicto Chrismate in fronte adhibita, ad formam seu signum crucis. De cujus, aliarumque unctionum significatione, vide *d. s. unicum. & d. can. Novissime Distinct. 5.*

4. Forma est: Signo te signo Crucis. & confirma te Chrismate salutis, in Nomine Patris & Filii, & Spiritus sancti *d. s. unico §. per frontis, can. Numquid de consecrat. Distinct. 5.*

5. Minister ordinarius est Episcopus *d. s. per frontis, can. Presbyterus De consecrat. Dist. 4. Conc. Florent. in Instructione Armen. & alijs similibus. Trid. Sess. 7. can. 3. de confirmat.* Aliquando tamen, ex causa necessitatis ac dispensatione, il-

Iud concessum fuit presbyteris; *can. peruenit Distinct. 95* sed Postea prohibuitur.

6. Debet vero confirmandus esse baptizatus, quia Baptismus est janua omnium Sacramentorum, & septennia seu ejus ætatis, in qua illi pugnandum cum dæmone; quod tamen consilii est non necessitatis, quamvis tutius fuerit expectare septennium, propter periculum reconfirmationis, *Pialec. 1 p. cap. 3. ar. 2. circa finem.* Insuper jeiunium esse oportet, & peccata mortalia, si quæ habuerit, confessum, *Navar. 6. 22. n. 9.* Si tamen necessitas urgeat veluti infirmitas & mortis periculum, potest non jeiunus confirmari, *can. ut Episcopi a Distinct. 65.* quia id etiam est consilii tantum. Imo usus obtinuit, ut plerumque à nonjeiunis conferatur & suscipiatur. Percutitur vero maxilla confirmati, in signum, quod forti & invicto esse animo debeat ad fortiter pugnam pro fide ipsæque Episcopus, cum pluviali mitra, stola, & baculo pastoralis confirmare debet. *secundum declarat Cavd. septe Pialec. d. l. n. 4.* & diocæsanos suos tantum, *id est ib.*

7. Ut autem in Baptismo, ita & in confirmatione patini seu matris intervenire debet, quo confirmatum in fide ac militia Christiana plenius instruat: non tamen plures quam unus, sive vir sive mulier, aut ad summum duo, unus & una juxta Conc. Trid. *Sess. 24. cap. 2. De reform. matrim.* Inter quos & confirmatum, confirmatique patrem ac matrem, & non ulterius (licet olim aliter obtinuerit) contrahitur cognatio spiritualis impediens contrahi matrimonium, & dirimens contractum, *Trid. d. loco.* Patrum vero oportet esse baptizatum & confirmatum. *can. in baptismo De consecrat. Distinct. 4.* alias non contrahit affinitatem *Pialec. d. loco ex angelo, quem citat.* Neque unus idemque in baptismo ac confirmatione patris esse debet, cessante necessitate, *can. in cathismo De cons. Distinct. 4.* nec item parentes proprium suscipere filium; alioquin separandi sunt, *can. peruenit xxx. quest. 1.* Sed neque Monachis vel Abbatibus, respectu alienorum, licet suscipere filios, *e. 2. inf. De cognat. spirituali can. Non licet 103. cum seq. d. Distinct. 4. can. peruenit xvii. q. 2. can. placuit xvi. q. 1.* excepto tempore necessitatis. Nec rursus coniuges sese mutuo suscipere debent, ob cognationem spirituales quæ inde nascitur, impediens matrimonium,

8. Proprius effectus Confirmationis est confortatio & corroboratio baptizati in gratia, per baptismum accepta, ad audacter confitendum Christi nomen, fortiterque contra omnes carnis, mundi, & Diaboli impetus pugnandum. Alius effectus est, imprimere characterem indelebilem, ratione cuius reiterari nequit, *Pialec. d. loco n. 2. ubi citat. Victor. Angel. Armil.*

§. III.

De Extrema Unctione.

1. Definitio.
2. Materia.
3. Quæ membra inungenda.
4. forma.
5. Qui inungendi.
6. Effectus hujus Sacramenti.
7. Minister ejusdem.

HOC Sacramentum appellatur Extrema Unctio, quia datur agentibus in extremis & præter alias unctiones.

1. Est autem Sacramentum quo ægroti oleo consecrato à Presbytero in certis partibus, sub certa verborum forma, inunguntur, & à morbi molestiis relevantur, ut facilius ex hoc mundo migrent, & corpora etiam, si ita expediat, sanitati restituantur.

2. Duplex in hoc Sacramento est unctio interior, spiritualis scilicet & invisibilis, qua cor, id est anima inungitur: & exterior, materialis & visibilis, qua corpus ungitur, *e. unio in princ. h. 1.*

3. Materia ex institutione divina est oleum olivarum, per Episcopum consecratum, *d. e. unico.* Non negandum tamen, quin oleum non consecratum possit consecrari, priusquam deficiat, ad id fieri.

4. Inunguntur autem eo oleo in administratione hujus Sacramenti, de necessitate oculi, aures, nares, manus, labia. Si quis vero careat prædictis membris, unctio fit in locis vicinis veluti si cæcus fuerit, in organo visus; aut, si organo careat, in loco organi. Ratio, cur ita Christus instituerit, est, quia hoc Sacramentum applicatur infirmo per modum perfectæ medicinæ, ad sanandum omnia vulnera animæ & ideo congruenter applicatur omnibus sensibus externis, tanquam radicibus omnium vulnerum.

vulnerum animæ, seu fenestris & portis, per quas peccata ingrediuntur. Unde & ex more quaruodam Ecclesiarum inunguntur etiam renes: ut in quibus sit sedes concupiscentiæ; & pedes, ob vim progressivam & executionem. Ratio tamen pudoris & honestatis postulat, ne fœminæ in renibus inungantur.

5. Forma Sacramenti est hæc: *Per istam unctionem, sanctam, & suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Deus, quidquid per visum deliquisti:* & sic in aliis membris. Si tamen necessitas urgeat, necesse non est ad singulas unctiones repetere *Per istam unctionem*, sed satis est semel dixisse, & loca necessaria inungendo, addere, *Indulgeat tibi Deus, quidquid deliquisti per visum, per auditum, per oratum, per gustum, per locutionem & per tactum*, omisis aliis solemnitatibus & precibus, antecedere solitis: quæ postea suppleri possunt, cum precibus subsequenteribus, habet autem forma vim ex opere operato, & non ex fide vel devotione recipientis.

Adhibetur verò hoc Sacramentum baptizatis dumtaxat, quia baptismum dixi esse ianuam omnium aliorum Sacramentorum, & quidem adultis ac gravi & periculoso morbo laborantibus, ita ut de vita dubitetur, uti colligitur satis ex illis verbis Jacobi. *Infirmatur quis, alleviabit, excuabit*, &c. quia adhibetur tanquam remedium supernaturale ad recuperandam sanitatem corporis, si ita expediat. Non est autem recurrendum ad remedia supernaturalia, dum suppetunt naturalia. Hinc non potest dari ultimo supplicio afficiendis, quia non sunt infirmi: nisi forte in infirmitate existentes vel vulnere ultimo supplicio afficiendi sint: quibus etiam non sit profuturum ad sanitatem corporis, prodesse tamen potest ad salutem animæ. Debet insuper, cur datur, esse ita adultus, ut usum rationis habeat, vel habuerit. Hinc non est dandum pueris vel amentibus à variitate, quia nullas habent peccatorum reliquias: si vero amotes usum rationis aliquando habuerint, & hoc Sacramentum implice ac virtualiter petierint aut desiderarint, illis esse conferendum, dummodo probabile fuerit, non incidisse eos in amentiam, dum in peccato essent mortali, nam in peccato mortali existentibus, non est dandum, uti nec impœnitentibus, *can. illud superfluum Dist. 95.* Quod si

dubitetur, an aliquis sit mortuus, administrari potest sub conditione, *Si non es mortuus.*

6. Effectus hujus Sacramenti in primis est, remissio peccatorum, non tantum venialium, ut quidam volunt, sed etiam mortalium: tum quia venialia sine Sacramento deleri possunt, nec ad ea tollenda requiritur infusio novæ gratiæ, quæ tamen est effectus omnium Sacramentorum: tum quia Jacobus absolute & generatim dicit, *& si in peccatis fuerit remittentur ei*: tum quia in forma dicitur, *quidquid reliquisti* &c. tum denique, quia non solum venialia, sed etiam mortalia, dici possunt reliquæ peccatorum, quas dicitur hoc Sacramentum abstergere. Nam fieri potest, ut quis confessionem ac communionem non ritè peregerit, & hoc ipsum nunc in visibiliter ignoret, vel ut potest confessionem ac communionem legitime peractam incidat in peccatum mortale, idque etiam ignoret, ac proinde, cum non possit illud delere per confessionem expiabitur, & gratiam consequetur per hoc Sacramentum, dummodò sit attritus. Imò ad eum effectum, nempe ad peccatorum remissionem, quæ Sacramentum Pœnitentiæ non sunt expiata, peculiariter à Christo est institutum. Ex quo aperte sequitur, posse fieri, ut re ipsa salvetur aliquis per Extremæ Vnctionis Sacramentum, qui sine eo damnationem incurrisset. Navar. *in manual. c. 22 nu 13.* Alius effectus est, alleviare infirmum ab ægitudine, si ita expediat.

Minister denique est solus Sacerdos, ritè ab Episcopo ordinatus, Conc. Trid. *sess 14. can 4. de hoc sacramento.* Colligitur satis ex verbis Jacobi *Infirmatur quis ex vobis, inducat Presbyteros* &c. Nam licet vox illa, Presbyter, sit ambigua, & significet tam ætate quam dignitate majorè, tamen in illis verbis Jacobi, per Presbyterum intelligi solum Sacerdotem ab Episcopo ordinatum, desinit Trid. *d. loco can. 4.* Vltus autem est ibi Jacobus numero plurali, pro singulari, eo modo, quo dicimus, confitendum esse Sacerdotibus, cum sufficiat uni confiteri. Vetitum tamen est Religiosis administrare hoc Sacramentum. Clericis aut Laicis, absque speciali licentia Presbyteri parochialis, sub pœna excommunicationis ipso facto incurrendæ, cujus absolutio summo Pontifici reservata est, *Clement. 1. in prime. juncto h. fin. De privilegiis*: quod intellige, extra necessitatem.

TITU.